

Επιφυλλίδα του Προέδρου

President's note

Αγαπητοί Συνάδελφοι,

Με το παρόν τεύχος, τα *Περιοδοντολογικά Ανάλεκτα* εισέρχονται στην τρίτη δεκαετία της παρουσίας τους στις εξειδικευμένες οδοντιατρικές εκδόσεις. Η ετήσια επιστημονική έκδοση της Ελληνικής Περιοδοντολογικής Εταιρείας ξεκίνησε σαν μια προσπάθεια για τη συγκέντρωση και παρουσίαση περιοδοντολογικών γνώσεων σε ένα τόμο κάθε χρόνο με σκοπό την ενημέρωση των περιοδοντολόγων, των γενικών οδοντιάτρων και των συναδέλφων άλλων ειδικοτήτων. Έτσι, τα *Περιοδοντολογικά Ανάλεκτα* έγιναν με το πέρασμα των χρόνων το συγγραφικό βήμα για την παρουσίαση πρωτότυπων ερευνητικών εργασιών, αναλυτικών ανασκοπήσεων και πρακτικών γνωστών συνεδρίων και συμποσίων.

Τα *Περιοδοντολογικά Ανάλεκτα* αναβαθμίστηκαν εκ βάθρων πέρυσι, μετά από 20 χρόνια συνεχούς εξέλιξης. Το περιοδικό εκδίδεται σε δίγλωσση μορφή, τόσο στην Ελληνική όσο και στην Αγγλική γλώσσα. Επιπλέον, η έντυπη έκδοση συνοδεύεται από ένα ψηφιακό έντυπο που παρέχεται δωρεάν και βρίσκεται αναρτημένο στο δικτυακό τόπο της Ελληνικής Περιοδοντολογικής Εταιρείας στην ακόλουθη διεύθυνση: www.periodontology.gr. Με την πρόσφατη ζωτική αναβάθμιση, τα περιεχόμενα των *Περιοδοντολογικών Αναλέκτων* είναι πλέον προσβάσιμα στο διεθνές αναγνωστικό κοινό.

Όπως ήδη γνωρίζετε, τα τελευταία χρόνια, κάθε τεύχος του περιοδικού επικεντρώνεται σε ένα συγκεκριμένο κεντρικό θέμα. Το θέμα του 21ου τόμου καλύπτει τις εξελίξεις στον τομέα της περιοδοντολογίας στο ξεκίνημα της νέας χιλιετηρίδας. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων χρόνων έχει συντελεστεί σημαντική πρόοδος στην ειδικότητά μας, τόσο σε επίπεδο τεχνολογικών καινοτομιών και κατανόησης των παθογενετικών μηχανισμών όσο και σε επίπεδο σύγχρονων θεραπευτικών μεθόδων για την αντιμετώπιση των περιοδοντικών νόσων. Σήμερα θεωρούμε ότι η θεραπευτική προσέγγιση βασίζεται όχι μόνο στην αποτίμηση της ιστικής καταστροφής που έχει επέλθει σε επίπεδο δοντιών αλλά και στην αναγνώριση και αξιολόγηση των παραγόντων κινδύνου για την εξέλιξη της νόσου, εξατομικευμένα στον κάθε ασθενή. Τις προηγούμενες δεκαετίες, αρκετά μικρόβια θεωρούνταν ως καθοριστικός παράγοντας για την έναρξη και την εξέλιξη της περιοδοντικής νόσου και οι ανεπιτυχείς θεραπευτικές προσπάθειες οφείλονταν είτε στη μη αποτελεσματική στοματική υγιεινή είτε σε ελλιπή απομάκρυνση των εναποθέσεων κατά την μηχανική θεραπεία. Σήμερα δεχόμαστε ότι η ανοσιακή απάντηση του ξενιστή διαδραματίζει τον ίδιο αν όχι σημαντικότερο ρόλο από τη

Dear Colleagues,

Analecta Periodontologica enters the third decade of presence in the field of specialized dental editions with its current issue. The annual scientific publication of the Hellenic Society of Periodontology commenced in an effort to gather and present periodontal knowledge in one volume each year in order to inform periodontists, general practitioners, and colleagues specialized in other disciplines. Thus, *Analecta Periodontologica* became through the years a forum for presentation of original research papers, comprehensive reviews, and proceedings of renowned conferences and symposia.

Analecta Periodontologica was completely upgraded last year, after 20 years of continuous development. The journal is currently published in a bilingual format in both Greek and English languages. In addition, the printed form is accompanied by a freely provided electronic version posted online at the official website of the Hellenic Society of Periodontology at the following address: www.periodontology.gr. Through this recent vital upgrade, the contents of *Analecta Periodontologica* are now accessible to the international readership.

As you already know, in the last few years, each issue of the journal is focused on a specific central theme. The topic of the 21st volume covers the exciting advances in the field of periodontics at the dawn of the new millennium. During the last years important progress has been achieved in our specialty, both in terms of technological innovations and understanding of pathogenetic mechanisms as well as implementation of contemporary treatments of periodontal diseases. Nowadays, we believe that the therapeutic rationale is not only based on the assessment of tissue destruction that has occurred at tooth level but also on the identification and evaluation of risk factors for disease progression in each patient individually. In the preceding decades, several microbes were considered as the decisive factor for the initiation and progression of periodontal disease and unsuccessful treatment efforts were thought to be the result of ineffective oral hygiene or incomplete removal of deposits by the mechanical treatment. Today we accept that the host immune response plays an equal if not a more important

μικροβιακή μικροχλωρίδα. Επιπρόσθετα, αν και δεν έχει διευκρινιστεί πλήρως, φαίνεται ότι η τοπική φλεγμονή δεν οδηγεί μόνο στην καταστροφή των περιοδοντικών στηρικτικών ιστών και τελικά στην απώλεια των δοντιών που έχουν προσβληθεί, αλλά αποτελεί ταυτόχρονα και πιθανό παράγοντα κινδύνου για σημαντικές χρόνιες συστηματικές παθήσεις. Η σύγχρονη τεχνολογική πρόοδος και οι αλματώδεις εξελίξεις της μοριακής βιολογίας και της ανοσολογίας παρέχουν τη δυνατότητα της ανίχνευσης και καταμέτρησης των δεικτών της περιοδοντικής φλεγμονής και άλλων βιολογικών μεσολαβητών με στόχο τη διερεύνηση πιθανών συσχετίσεων της περιοδοντίτιδας με άλλες χρόνιες συστηματικές νόσους. Εξάλλου, τα νέα επιτεύγματα της εμβιομηχανικής και της εμφυτευματολογίας έχουν αλλάξει δραματικά τη θεραπευτική φιλοσοφία, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις προχωρημένης περιοδοντίτιδας. Οι αναγεννητικές τεχνικές και τα υλικά, εκτός από την παραδοσιακή εφαρμογή τους στην περιοδοντική θεραπεία φυσικών δοντιών, εφαρμόζονται πλέον και στην ανάπλαση σκληρών και μαλακών ιστών για ευνοϊκότερη τοποθέτηση εμφυτευμάτων.

Ωστόσο, οι νέοι ορίζοντες που ανοίγονται στην περιοδοντική θεραπεία ελλοχεύουν και τον κίνδυνο που προέρχεται από την υπεραπλούστευση και την άκριτη χρησιμοποίηση της νέας τεχνολογίας. Ήδη παρατηρούνται φαινόμενα αναπαραγωγής και προώθησης προϊόντων και τεχνολογιών υποδεέστερης ποιότητας σε χαμηλότερες τιμές που όμως στερούνται των θεραπευτικών αποτελεσμάτων που παρέχει η επιστημονική τεκμηρίωση των πρωτότυπων. Επιπλέον, η άρτια εφαρμογή των νέων τεχνολογικών μεθόδων και υλικών είναι θεμελιώδης και απαιτεί κατάλληλα και επαρκώς εκπαιδευμένους κλινικούς. Η τοποθέτηση εμφυτευμάτων για παράδειγμα χωρίς την κατάλληλη εκπαίδευση και υποδομή είναι αναμενόμενο να οδηγήσει σε λιγότερο αποδεκτά και μερικές φορές καταστρεπτικά αποτελέσματα.

Η ενσωμάτωση της νέας τεχνολογίας αποτελεί μια πραγματικότητα που συνεχώς ανανεώνεται, προσφέροντας νέες προοπτικές στην καθημερινή θεραπευτική πράξη και οι κλινικοί οφείλουν να ενημερωθούν για τις νέες αλλά επαρκώς τεκμηριωμένες καινοτομίες. Στα πολύ ενδιαφέροντα άρθρα του παρόντος τόμου ο αναγνώστης θα ενημερωθεί αξιόπιστα από διακεκριμένους συναδέλφους για τις πρόσφατες εξελίξεις της περιοδοντολογίας. Ωστόσο, οι νέες τεχνολογίες στην περιοδοντολογία και στην οδοντιατρική γενικότερα, αντικαθίστανται συνεχώς από πιο σύγχρονες. Εκείνο που δεν αλλάζει και δεν πρέπει να αλλάξει είναι η προσήλωση στους στόχους μας: (α) διατήρηση όσο το δυνατόν περισσότερων δοντιών σε καλή λειτουργική και αισθητική κατάσταση σε μια υγιή στοματική κοιλότητα απαλλαγμένη από φλεγμονή και (β) ενημέρωση του κοινού για τη σημασία της στοματικής υγείας και τη συσχέτισή της με τη γενική υγεία.

Ολοκληρώνοντας, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους όσους με τις γνώσεις, το κύρος και το χρόνο τους, συμμετείχαν στην παρούσα έκδοση: τους συγγραφείς, τους κριτές και βέβαια τη βοηθό εκδότρια Άννα Ντόγκαρη-Μπαγτζόγλου. Τέλος, οφείλω ιδιαίτερες ευχαριστίες στον επιστημονικό εκδότη Χρήστο Δ.Ρ. Καλπιδί για τη συνολική του προσπάθεια. Εύχομαι η πρόσφατη αναβάθμιση να μην είναι μια προσωρινή αλλά μια μακροπρόθεσμη, επιτυχημένη προσπάθεια για την εδραίωση των *Περιοδοντικών Αναλέκτων* στο διεθνή κόσμο των επιστημονικών εκδόσεων.

Γιώργος Μπαλάς
 Πρόεδρος της Ελληνικής Περιοδοντολογικής Εταιρείας

role than bacterial microflora. Furthermore, although it has not been completely elucidated, the local inflammation apparently not only leads to destruction of supportive periodontal tissues and eventually to loss of affected teeth, but it acts as a potential risk factor for significant chronic systemic disorders. Recent technological advances and the rapid development of molecular biology and immunology have provided the ability to detect and measure markers of periodontal inflammation and other biological mediators in order to investigate possible associations of periodontitis with other chronic systemic diseases. Moreover, new developments in bioengineering and implant dentistry have changed dramatically the therapeutic philosophy, especially in cases of advanced periodontitis. Regenerative materials and techniques are now applied in the reconstruction of hard and soft tissues for optimal implant placement, in addition to the traditional application in periodontal treatment of natural teeth.

However, with the opening of new horizons in periodontal treatment, there is always the risk of oversimplification and uncritical usage of the new technologies. Phenomena of reproduction and promotion of materials and technologies of inferior quality at lower prices but without the therapeutic results provided by the scientific documentation of the originals have already been noted. In addition, *lege artis* application of modern technological methods and materials is essential and requires appropriately and sufficiently trained clinicians. Placement of implants, for example, without proper education and background is expected to lead to less acceptable and at times disastrous results.

Integration of new technologies is a constantly updated reality, offering new perspectives in everyday clinical practice and clinicians should be aware of any new but well documented innovations. In the very interesting articles of this volume the reader will be reliably informed by distinguished colleagues on the recent advances in periodontics. However, new technologies in periodontology and dentistry in general are constantly replaced by more recent innovations. What doesn't change and shouldn't be changed is the commitment to our goals: (a) to maintain as many teeth as possible in good functional and esthetic state in a healthy mouth free from inflammation and (b) to inform the public on the significance of oral health and its association with systemic health.

In conclusion, I would like to thank all those who, with their knowledge, authority, and time participated in this publication: writers, reviewers and of course the associate editor Anna Dongari-Bagtzoglou. Finally, I owe special thanks to the editor-in-chief Christos D.R. Kalpidis for his overall efforts. I wish that the recent upgrade won't be a temporary but a long-term successful effort for the establishment of *Analecta Periodontologica* in the international world of scientific publications.

George Baltas
 President of the Hellenic Society of Periodontology